

God norsk innføring i MR-fysikk

Andreas Abildgaard
MR for radiografer og radiologer
 Fysikk og fysiologi. 196 s, tab, ill. Oslo:
 Universitetsforlaget, 2016. Pris NOK 399
 ISBN 978-82-15-02454-7

Avansert fysikk og matematikk ligger til grunn for bruken av magnetisk resonans (MR) til anatomisk og fysiologiske bildedanning. Hvordan forskjellige kombinasjoner av skiftende sterke magnetfelt og innsendte radiosignaler kan gi slik informasjon om forhold inne i organismen, er et tema de fleste radiologer nok går en del ganger igjennom før de føler at de har taket på det.

Det finnes mange bøker om MR-fysikk og MR-avbildning – de fleste på engelsk. Flere av dem er gode, og utvalget gjør at man har god mulighet for å finne den man selv liker best. Imidlertid har vel mange som har prøvd å sette seg inn i temaet erfart at de kan finne svar på deler av det man lurte på i én bok, og andre deler i en annen. På den måten bedres ofte forståelsen gradvis desto flere ulike fremstillinger man leser.

Abildgaards bok har, som tittelen angir, målgruppen radiografer og radiologer. Ambisjonen er å presentere og forklare den delen av MR-fysikken som er mest relevant for denne målgruppen. Han har også lagt vekt på å sette teorien i sammenheng med den praktiske bruken av MR-maskinen, til dels slik at man som radiolog eller radiograf får en forståelse for hvorfor bildene blir som de blir, hvilke fordeler og ulemper det har å endre på enkelte grunnleggende opptaksvarianter på maskinen, og hva man kan gjøre for å redusere uønskede artefakter gjennom sekvensvalg og lignende.

Det er i tillegg egne kapitler om raske MR-sekvenser, fettundertrykkingsteknikker, diffusjonsvektet MR, kontrastmidler, MR-angiografiteknikker, susceptibilitet, bevegelseskompensering, spektroskopi og MR-sikkerhet.

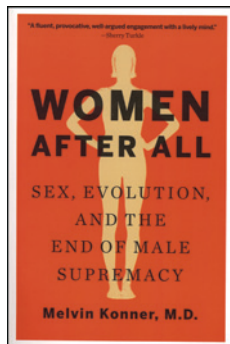
Temaene er velvalgte. Kapitlene omhandler akkurat de spesialsekvenser og temaer jeg tror radiologer flest vil ønske å ha med i en gjennomgang. Figurbruken er gjennomtenkt og velbegrenset.

At Abildgaard klarer å forklare alt dette på en enkel og svært god måte på bare 196 sider, er godt gjort! Å forklare ting enkelt og forståelig er en kunst som ikke alle lykkes like godt med, men her får forfatteren dette til vel så godt som i noen annen bok jeg har lest om emnet.

Arne Malthe Skjold

Overlege, Radiologisk avdeling
 Haraldsplass Diagonale Sykehus, Bergen

Lite nytt om kjønnsforskjeller

Melvin Konner
Women after all
 Sex, evolution, and the end of male
 supremacy. 405 s. New York, NY: W.W.
 Norton & Company, 2016. Pris USD 17
 ISBN 978-0-393-35231-3

Dette er en bok som forsøker å samle alle slags tanker om kjønnsforskjeller mellom to permer. Målgruppen er alle med interesse for forskjellen mellom kjønnene. Forfatteren starter med cellebiologien. Han undersøker ulike former for avvik i kjønnscellene og hva det fører til i kjønnsdiversitetsutvikling. Seinere er han mye innom biologi, men det er også smakebiter fra sosialt liv. Så er det en tur innom klassisk darwinisme og apers sosiale og kjønnede liv. Derfra forsøker han å forstå hvordan kjønnede mønstre har dukket opp i oss. Dominans, aggresjon, monogami, reproduksjon osv., det meste forankres her i biologisk evolusjon.

Forfatteren er veldig klar på at vi må gi opp ideen om at menn og kvinner er like, også utover reproduksjonsulikheten. Ikke så mye nytt, egentlig, men kraftige argumenter og mange eksempler.

Jeg ble provosert og skjønte ikke hvor han ville. Mot slutten av boken endrer han kurs litt. Han mener at biologisk baserte kjønnsstereotyper er i ferd med å gå ut på dato. Han viser hvordan kvinner – i samfunnet – tar mer utdanning, får flere posisjoner og klarer seg bedre og bedre.

Problemet jeg har med boken er at den er argumenterende mer enn logisk. Jeg klarer ikke alltid å følge tankegangen, selv om jeg ofte er både enig og uenig. Før han slutter, er han innom vold, voldtukt og voldsdrap på kvinner. Og så hopper han til hvordan det ville vært i en verden uten menn. Han ender med å være mer optimistisk på vegne av fremtidens kvinner enn av fremtidens menn. Han tror virkelig på likestillingsprosjektet. Jeg gjør også det, men jeg har fremdeles – etter over 300 sider – problemer med å se helt klart hvordan vi kommer dit hvis vi begynner med biologiens basis.

Jeg vet ikke om jeg vil anbefale denne utgivelsen. Det er mange interessante aspekter i den, men jeg har lest enklere tilgjengelig feministlitteratur. Kanskje jeg er en for enkel sjel. Og ikke så opphengt i evolusjonsaspekter.

Johanne Sundby

Professor, Seksjon for internasjonal helse
 Universitetet i Oslo